
НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

Колодненко Віталій Миколайович

Старший викладач кафедри транспортних технологій
Сумський національний аграрний університет, Україна

Клещ Олег Віталійович

здобувач вищої освіти факультету будівництва та транспорту
Сумський національний аграрний університет, Україна

Клименко Дмитро Володимирович

здобувач вищої освіти факультету будівництва та транспорту
Сумський національний аграрний університет, Україна

Тимченко Владислав Олексійович

здобувач вищої освіти факультету будівництва та транспорту
Сумський національний аграрний університет, Україна

Гриневський Вадим Ігорович

здобувач вищої освіти факультету будівництва та транспорту
Сумський національний аграрний університет, Україна

Черниш Андрій Валерійович

здобувач вищої освіти факультету будівництва та транспорту
Сумський національний аграрний університет, Україна

ЯК ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ВПЛИВАЮТЬ НА БЕЗПЕКУ РУХУ

***Анотація.** Технічні засоби організації дорожнього руху (ТЗОДР) почали активно розроблятися та впроваджуватися після появи перших транспортних засобів, якими керували люди. Проте у давні часи, до появи перших ТЗ, організація дорожнього руху існувала, хоч і мала значно спрощений вигляд. Наприклад ще з часів Римської імперії існували дороги з чітко визначеними напрямками руху, встановлювалися кам'яні стовпи, що вказували відстань до міст і ключових об'єктів, перші зародки сучасних кодексів і правил, що обмежували швидкість учасників дорожнього руху на певних ділянках доріг.*

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Огляд літературних джерел стосовно технічних засобів для організації дорожнього руху виявив чимало досліджень і публікацій, що розповідають історію та розвиток ТЗОДР, розкриваючи методи та підходи.

Мета роботи. Мета роботи полягає у підкресленні важливості даної теми і об'єднанні напрацювань наукової спільноти в цьому напрямі в одній невеликій роботі.

Основні результати дослідження. Говорячи про роль ТЗОДР в нашому житті, можна привести чимало аргументів, однак ми вважаємо, що офіційна статистика Міністерства внутрішніх справ України, щодо дорожньо-транспортних пригод зможе набагато краще ілюструвати важливість ТЗОДР.

Таблиця 1

Статистика ДТП МВС України

Рік	Кількість ДТП
2017	162 526
2018	150 120
2019	160 675
2020	168 107

У вищенаведеній таблиці зображена загальна кількість ДТП, в тому числі і без наслідків, однак це не відмінняє того факту, що забезпечення безпеки руху, в тому числі за допомогою технічних засобів, є вкрай важливим завданням. Також ТЗОДР окрім безпеки мають створювати зручність руху та ефективність. Вдале комбінування цих трьох параметрів призведе до зниження аварійності та травматизму, підвищить швидкість пересування і створить комфорт при русі, що зменшить втому від керування транспортними засобами, що в населених пунктах, що у випадку далеких поїздок[2]. Фізична втома і втома від керування авто-транспортними засобами є одними із частих причин потрапляння в ДТП.

У таблиці 2 наведено коротеньку історію розвитку ТЗОДР після винайдення автомобіля на двигуні внутрішнього згорання у 1885 році.

Таблиця 2

Поступовий розвиток і вдосконалення ТЗОДР, взято з [1]

Рік	Подія
1886	поява автомобіля і установка семафора залізно - дорожнього типу в центрі Лондона.
1909	1-а Міжнародна конференція з дорожнього руху в Парижі. Рішення про заміну щитів, що позначають небезпечні місця на дорозі, на ДЗ (за 250 м від початку небезпечної ділянки, перпендикулярно напрямку дороги, раніше щити ставилися паралельно дорозі). Затверджено всього лише 4 застережливі знаки: «Звивиста Д», «Нерівна дорога», «Перетин з залізною дорогою», «Перехрещення доріг».
1914	установка електричних світлофорів, Клівленд, Нью-Йорк, Чикаго. Кольори: червоний і зелений. Жовтий колір – попереджувальний свисток поліцейського.
1926	перші ТУ на ДЗ (тільки застережливі) в СРСР.
1928	введення в дію автоматичного пристрою педального типу для реєстрації транспортних засобів, Нью-Йорк. Тривалість сигналу світлофора визначалася залежно від інтенсивності руху на підходах до перехрестя.

Продовження табл. 2

Рік	Подія
1929	установка світлофорів з викличним пристроєм для пішоходів.
1930	поява в Нью-Йорку, Москві, Ленінграді трибарвних світлофорів.
1931	на конференції в Женеві з безпеки дорожнього руху число ДЗ збільшили до 26.
1935	початок розмітки проїзної частини в СРСР.
1949	на конференції в Женеві з безпеки дорожнього руху вироблені Конвенція про ДЗ і Протокол про ДЗ і сигнали. ДЗ розділені на 3 категорії: 1) застережливі (про небезпеку), 2) такі, що обмежують дії водіїв (забороняють і наказують), 3) що дають вказівки.. Рекомендації щодо розміщення знаків, їх розмірів, форми, кольору.
1955	координоване управління дорожнім рухом (зелена хвиля на Садовому кільці в Москві).
1968, 1971	Віденська конференція і Конвенція щодо ДЗ і сигналів – основа для національного законодавства з дорожнього руху.
1975	впровадження систем АСУД «Город_М» в Алма-Ата, Новосибірськ, Фрунзе, Кемерово, Ташкент, «АРДАМ» – на автомагістралі Москва-Сімферополь.
1994	Україна. Розробка ДСТУ 2586-94 Знаки дорожні.
1994	Україна. Розробка ДСТУ 2735-94 Огородження дорожні і напрямні пристрої.
1994	Україна. Розробка ДСТУ 2587-94 Розмітка дорожня.
1995	Україна. Розробка Інструкції по забезпеченню безпеки дорожнього руху в місцях проведення дорожніх робіт на автомобільних дорогах.
2002	Україна. Розробка ДСТУ 4100-2002 Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування.
2002	Україна. Розробка ГСТУ 218-03449261-095-2002 Огорожі дорожні тимчасові.
2004	Україна. Розробка документу «Методичні рекомендації по застосуванню дорожніх знаків, дорожньої розмітки та маршрутному орієнтуванню. Міністерство внутрішніх справ України, Науково-дослідний центр з безпеки дорожнього руху».

Як ми з'ясували, ТЗОДР мають на меті забезпечити безпеку руху, ефективність та зручність. Таким чином сучасні засоби ТЗОДР виглядають наступним чином:

*Таблиця 3***Класифікація засобів ТЗОДР, власна розробка**

Назва	Пояснення
Дорожні знаки	Регулюють швидкість, напрямок руху та застерігають водіїв про небезпечні ділянки.
Світлофори	Застосовуються для регулювання руху на перехрестях, пішохідних переходах і контрольованих ділянках.
Розмітка	Лінії різного кольору на проїзній частині, що допомагають організувати рух і визначають смуги, пішохідні переходи, зони паркування тощо.

Продовження табл. 3

Назва	Пояснення
Автоматизовані системи	Комплекс датчиків, камер і сучасних технологій для автоматизованого руху і його контролю, без участі людини, в режимі реального часу.
Система «зелена хвиля»	вид організації дорожнього руху, при якому протягом певної ділянки дороги, при дотриманні конкретної швидкості, при під'їзді до кожного наступного світлофора загорятиметься зелений сигнал світлофора.

Таблиця 4

Режими руху автомобілів та транспортних потоків, власна розробка

Вид руху	Визначення
Безперервний	Режим, у якому транспортні потоки пересуваються з відносно постійною швидкістю, без необхідності зупинок.
Зупинково-стартовий	Спостерігається в міських умовах на перехрестях зі світлофорами або в зонах високого трафіку.
Заторний	Виникає в умовах надмірного завантаження доріг, коли щільність потоку транспортних засобів перевищує пропускну здатність дороги.
Керований	Використовується в місцях, де дорожній рух контролюється світлофорами, регулювальниками або автоматизованими системами управління рухом.

Висновок. На підставі всього вищевикладеного у підсумку можна впевнено сказати, що технічні засоби організації дорожнього руху є невід'ємною частиною транспортної інфраструктури і обов'язковим елементом для забезпечення оптимальних режимів пересування, безпеки та зручності руху.

Список використаних джерел:

1. Філіппов В.В., Сєдов А. В. Технічні засоби організації дорожнього руху: Конспект лекцій. – Харків: ХНАДУ, 2011. – 93 с.
2. Роль транспортної географії при плануванні маршрутів доставки [Електронний ресурс] / В. М. Колодненко, О. В. Клещ, Д. В. Клименко [та ін.] // VI International Scientific and Theoretical Conference «Current issues of science, prospects and challenges», (Sydney, Australia, May 17, 2024). – Sydney, 2024. – P. 103-105.